

Kmet, delavec
in obrtnik
maj bodo naro-
du vodnik!

Izbija vsaka ura.
Mesečni:
za celo leto Din 30—
za pol leta „ 15—
za šest mesecev „ 10—
za celo leto Din 30—
Inserati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamka za od-
govor. — Neprankirana
plačila se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Vsako vživa
vse sodove
svoega dela in
sine vobost

Tokopis se na vsa
delna mesta in toži-
se v Ljubljani. Uredi-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2596. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Državni proračun.

Kdor hoče dandanes dobro in pametno gospodariti, mora dobro računati. Tudi kmet mora znati dobro računati, če hoče gospodariti z uspehom. Kdor denar prejema in izdaja brez pregleda, nikoli ne more natančno vedeti, ali ima kaj ali nima nič.

Dober gospodar vsako leto presodi in preračuna, koliko bo vsaj približno za svoje pridelke in izdelke dobil. On preračuna, koliko bo lahko prodal žita in krompirja. On presodi, koliko bo dobil za teleta, za prešiče, za jajca itd. Ako računa pametno, bo vse vsote svojih približnih dohodkov postavil v račun, t. j. v proračun, kolikor mogoče nizko, da ga kasneje zmeta ne bo tepla.

Potem bo pa preračunal tudi, koliko bo moral na vsak način izdati. Sebe in rodbino mora obleči in obuti, plačati mora davek, plačati mora delavce. Nekaj je treba za tobak, nekaj za slučaj bolezni. Ko je končan tudi ta proračun izdatkov, mora pa oba proračuna primerjati, da vidi, če res lahko z ozirom na svoje pričakovane dohodke toliko izda, kolikor si je napisal. Če vidi, da je naračunal pri izdatkih več kakor bo za svoje pridelke dobil, mora začeti pri izdatkih črtati, če noče zabresti v dolgove. Namesto dveh parov čevljev, si bo naročil le en par in si bo pomagal s popravljenimi čevlji. Črtati mora tako dolgo, da se proračun za izdatke ujema s proračunom dohodkov.

Kakor doma, tako morajo pametni gospodarji gospodariti tudi v občini. Tudi občina mora imeti svoj proračun. Občinski očetje, ki poznajo svoje občane, morajo dobro presoditi, koliko lahko občanom odvzamejo od njihovih dohodkov za javne občinske namene. Dokler tega vsaj približno ne vedo, se ne morejo spuščati v izdatke, ker vsak izda lahko le toliko, kolikor bo približno tudi v blagajno dobil. Občine, kjer živi siromašno prebivalstvo, se ne morejo spuščati v milijonska bremena. Kakor pa je pametno, če posamezen gospodar svoje dohodke preceni kolikor mogoče nizko, svoje izdatke pa visoko, tako je tudi pri občinskih proračunih: Dohodke je treba računati nizko, izdatke pa visoko, da ne pride do neprijetnih iznenadenj. Če se potem pokaže pri obračunu, da smo manj izdali kakor smo računali ali pa da smo več dobili, je to za blagajno vedno dobro.

Kakor je pri privatnem gospodarstvu in v občini, tako je tudi v državnem gospodarstvu. Moderna država v gospodarskem oziru ni nič drugega kakor eno samo veliko podjetje ali gospodarstvo. Zato pa mora tudi država imeti svoj proračun. Državni gospodar, t. j. finančni minister, mora vedeti, koliko lahko posameznim gospodarjem odvzame brez škode, vedeti pa mora tudi, kam bo denar dajal in za kaj, kajti denar, ki ga ljudje znosijo v davkarije, ni privatna last ministrova in tudi ne privatna last kakšne politične stranke ali druge organizacije, ampak je ljudski denar, do katerega imajo ljudje — davkoplačevalci — pravico, upravnik tega denarja pa ima dolžnost, da ga dene

tja, kakor to določa zakon. Če finančni minister nakaže uradnikom vsak mesec njihove plače, ni to nobena milost od strani ministra, ampak je to ministrova dolžnost.

V državah, kjer imajo parlamente, odločajo o državnem proračunu izvoljeni poslanci. Pri nas od 6. januarja naprej nimamo več parlamenta in poslancev, zato pa je državni proračun sestavila vlada. Sestavljen je pa tako:

A. Izdatki splošne uprave.

	Din
1. Vrhovna državna uprava	266,756.854
2. Pokojnine in podpore	1.127,300.000
3. Obresti drž. dolgov	895,400.000
4. Pravosodje	324,600.000
5. Prosveta	809,500.000
6. Vere	106,500.000
7. Notranje zadeve	586,600.000
8. Narodno zdravje	190,100.000
9. Zunanje zadeve	165,700.000
10. Finance	380,800.000
11. Vojska	2.428,500.000
12. Javna dela	267,900.000
13. Promet	99,700.000
14. Poljedelstvo	99,300.000
15. Trgovina	56,100.000
16. Socialna politika	29,800.000
17. Agrarna reforma	37,000.000
18. Rezerve	74,000.000

B. Izdatki državnih ustanov.

	Din
1. Prosveta	26,700.000
2. Narodno zdravje	55,400.000
3. Finance	795,300.000
4. Gozdi in rudniki	452,300.000
5. Promet	2.698,700.000
6. Pošte	387,900.000

	Din
7. Poljedelstvo	88,100.000
8. Trgovina	14,400.000

Vsi izdatki znašajo torej 12 milijard in 464 in pol milijona dinarjev ali 413 milijonov več kakor v preteklem letu.

C. Dohodki državne uprave.

	milj. Din
1. Neposredni davki	1864
2. Posredni davki	3577.1
3. Monopoli	1796.7
4. Vojna odškodnina	162.5
5. Drž. gospodarska podjetja	460.6
6. Razni dohodki	84.9

D. Dohodki državnih podjetij.

	milj. Din
1. Prosveta	29.8
2. Zdravstvo	55.4
3. Finance	2611.8
4. Promet	2785.1
5. Pošte	521.9
6. Poljedelstvo	95.3
7. Rudniki in gozdi	566.4
8. Trgovina	32.4

Vsi dohodki so proračunani na 12 milijard in 464 milijonov in 474 tisoč in 912 dinarjev.

Važna določba finančnega zakona.

Skupno z državnim proračunom je objavila vlada tudi finančni zakon.

Najvažnejša in najpomembnejša določba letošnjega finančnega zakona je ta, da je finančni minister pooblaščen, da sme izdati za 500 milijonov dinarjev državnih bonov (zadolžnic), ki se bodo obrestovale po 7 procentov.

V praksi pomeni ta določba, da sme najeti finančni minister domače posojilo v višini 500 milijonov dinarjev.

Nova organizacija vlade.

Kralj je podpisal zakon o ureditvi vrhovne državne uprave. Zakon se glasi:

Ministrstva in njihova pristojnost.

Čl. 1. Vrhovna državna uprava je razdeljena na 12 ministrstev: pravda, prosveta, zunanje in notranje, finance, vojska in mornarica, javna dela, promet, kmetijstvo, trgovina in industrija, šume in rudniki ter socialna politika. Razen teh ministrstev obstoja kot posebna instanca predsedstvo ministrskega sveta.

Čl. 2. V pristojnost ministrstev, vsakega za njegov delokrog, spadajo za organizacijo državne oblasti, vrhovno vodstvo celokupne državne administracije in vrhovno nadzorstvo nad upravnimi oblastmi in organi, pripravljanje zakonskih predlogov, kakor tudi posli, ki so s posebnimi zakoni pridržani za pristojnost kakega ministrstva.

Čl. 3. Zlasti so v smislu gornjih dveh členov pristojni:

1. Predsedstvo ministrskega sveta:

Izvrševanje poslov v vprašanih pisarne kraljevskega dvora, kraljevskih redov, državnega sveta, glavne kontrole, splošne državne poročevalske službe, splošne statistike.

2. Ministrstvo pravde:

Uprava celokupnega pravosodja razen vojnega, kazenski in slični zavodi državno tožiteljstvo (pravdnštvo) upravna sodišča, nadzorstvo nad advokati in notarji (javnimi beležniki), mednarodno pravno občevarje, urejevanje zbornikov, zakonov in uredb, sodelovanje v strokovni zakonodaji ostalih resorov in svrhu zagotovitve pravilne uporabe državnih zakonov, ureditev in nadzorstvo pravnih odnošajev vseh ver, vsi verski in versko-politični posli.

3. Ministrstvo prosvete:

Javni pouk, izvzemši strokovnega, sodelovanje in nadzorstvo knjižnic, umetniških in znanstvenih društev in ustanov ter prosvetnih zavodov: univerze in strokovne šole

v činu univerz, muzeji, gledališča, ljudske in znanstvene čitalnice in prosvetne ustanove: državna tiskarna, urejevanje »Službenih novin«, skrb in nadzorstvo nad vsemi zadužbinami in to v sporazumu z ministrstvi, ki upravljajo zadužbine po njihovih določilih.

4. Ministrstvo zunanjih del:

Zastopstvo kraljevine in njenih državljanov napram inozemstvu, zastopanje kralja in državljanov v inozemstvu, mednarodne pogodbe, diplomatska in konzularna služba ter poročevalska služba v inozemstvu.

5. Ministrstvo notranjih del.

Vzdrževanje javnega reda in miru, sodelovanje pri skrbi za osebno in imovinsko varnost, celokupna notranja administracija, v kolikor posamezni posli niso dodeljeni drugim ministrstvom, policijska poročevalska služba v državi, javne knjige o stanju prebivalstva (matrike), tisk, zborovanja, društva, orožništvo, v kolikor se ne tiče organizacije in discipline; v pristojnost notranjega ministrstva spadajo vsi posli, ki niso po izrecnih zakonskih predpisih, niti po sličnosti predmeta dodeljeni med posle kakega drugega ministrstva.

6. Ministrstvo financ:

Uprava državnih dohodkov in izdatkov ter uprava državnega imetja sploh, v kolikor tozadevni posli niso s posebnim zakonom dodeljeni v pristojnost kakega drugega ministrstva; državna podjetja in denar, zastopanje državnih materijalnih interesov, državna posest in fondi: državo pravobraniteljstvo, državni monopoli, nadzorstvo nad finančnim gospodarstvom samouprav, uprava neprijateljske imovine, uprava vojne odškodnine in likvidacija poslov direktorije vojne plena.

7. Ministrstvo vojne in mornarice:

Uprava, poveljstvo, organizacija in administracija vojske in mornarice in vseh sredstev narodne obrambne sile, vojaški pouk, vojaška sodišča, vojaško pravdnništvo, vojaške zgradbe; orožništvo v pogledu organizacije in discipline; obmejne čete v pogledu uporabe, organizacije administracije in discipline; uprava aviatike.

8. Ministrstvo za javna dela.

Projektiranje, izdelava in vzdrževanje vseh državnih zgradb, cest in ostalih javnih del, ureditev mest in naselbin, nadzorstvo nad projektiranjem, izdelavo in vzdrževanjem samoupravnih in privatnih javnih del, nadzorstvo nad javnimi deli samoupravnih in privatnih inženjerjev, arhitektov in podjetnikov, ureditev vodnih tokov v svrhu obrambe pred poplavi, izkoriščanje vodnih sil v svrhu organizacije, administracije in uporabe vodnih in hidrotehničnih objektov, kakor tudi podeljevanje koncesij za izkoriščanje vodnih sil, melioracije v sodelovanju z ministrstvom za kmetijstvo, vodne zadruge, preskrba vasi z vodo, projektiranje državnih železnic v sodelovanju z zainteresiranimi ministrstvi, graditev državnih železnic in nadzorstvo nad grajenjem samoupravnih in privatnih železnic, uprava pošte, brzojava in telefona, poštna hranilnica in klirinški promet; avtomobilski promet.

9. Ministrstvo za promet:

Državna prometna politika in nadzorstvo nad vsemi železnicami in vodnimi prometnimi ustanovami, določevanje in izvajanje tarif na državnih železnicah in brodovih, odobravanje tarif na zasebnih koncesioniranih železnicah in ladjah za javni promet: sodelovanje pri projektiranju državnih železnic eksploatacija državnih železnic in državnih ladij; skupno z ministrstvom za jav-

na dela nadzorstvo nad projektiranjem samoupravnih in privatnih železnic, nadzorstvo nad njihovo eksploatacijo in varnostjo samoupravnih in zasebnih ladij v javnem prometu: podvzemanje inicijative in sodelovanje pri projektiranju pristanišč in glavnih cest; pospeševanje turizma v sodelovanju z ministrstvom trgovine in industrije.

10. Ministrstvo za kmetijstvo:

Pospeševanje vseh panog kmetijstva, nižji in srednji kmetijski pouk, kmetijska uprava državnih posestev in žrebčarn; kmetijske vzorne kontrolne semenske postaje; kmetijska podjetja, kmetijsko zavarovanje, kmetijska statistika; sodelovanje z ministrstvom za javna dela pri melioracijah; agrarna politika in kooperacija; agrarna reforma in kolonizacija; veterinarstvo; nadzorstvo nad samoupravnimi in privatnimi kmetijskimi ustanovami javnega značaja; poljedelska politika, ribolov in razredna loterija.

11. Ministrstvo za trgovino in industrijo.

Zunanja in notranja trgovina, industrijska in obrtna podjetja, zavarovalni zavodi, izvzemši one, ki spadajo v pristojnost ministrstva za kmetijstvo; nižji in srednji trgovski pouk; obrtništvo; carinska politika v sporazumu z ministrstvom financ; trgovinska statistika, borze, bankarstvo, zaščita industrijske svojine, turizem, izdelovanje trgovinskih pogodb, izdajanje dovoljenj za zgradbo in nadzorstvo nad eksploatacijo onih privatnih industrijskih prog, ki niso namenjene javnemu prometu in niso v zvezi z državnimi; Državna hipotekarna banka.

12. Ministrstvo za šume in rudnike.

Uprava državnih gozdov, uprava vseh samoupravnih (vaških, občinskih, sreskih in oblastnih gozdov, ki jih je država tudi do- sledje upravljala bodisi na podlagi zakonov, bodisi po volji dotičnih samoupravnih korporacij; uprava onih gozdov javnih korporacij (cerkva, samostanov, vakufskih fondov, zemljiških zajednic) ki so bili tudi do- sledje v državni upravi; uprava gozdnih, krajevnih in posestniških potov: vrhovno nadzorstvo nad ostalimi samoupravnimi gozdovi in gozdovi javnih korporacij kakor tudi gozdovi veleposestev; nadzorstvo nad vsemi gozdovi po predpisih zakonov, najvišja instanca v gozdarskih zadevah; pogozdovanje, urejevanje hudournikov; uprava državnih rudnikov in nadzorstvo nad privatnimi rudarskimi podjetji in rudarskimi bratovskimi skladnicami, vrhovna rudarska oblast, nižji in srednji rudarski pouk.

13. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje.

Skrb za uboge invalide in sirote; zavarovanje za slučaj bolezni, humanitarne ustanove, zavarovanje za delovno nesposobnost in starost, kakor tudi druge oblike socialnega zavarovanja; posredovanje v vprašanih delavskih plač; nadzorstvo nad inspektorati dela in zaščito delavcev; delavske zbornice; skrb za stanovanja; ukrepi proti draginji; izseljeništvu; vrhovna sanitetna uprava, inicijativa za zdravstvene posle v vsej državi; ureditev kopališč v sporazumu z ministrstvom za javna dela; vrhovno nadzorstvo nad vsemi sanitetnimi posli samoupravnih enot in privatnikov; socialna higijena in medicina, nadzorstvo nad zdravniškimi zbornicami, nadzorstvo nad ustanovami za izpopolnitev zdravnikov in nižjega sanitetnega osebja kakor tudi nad sanitetnimi ustanovami za splošne državne potrebe; skrb za izvrševanje sanitetnih zakonov in za pobijanje kužnih bolezni, nadzorstvo nad upravljanjem sanitetnih ustanov, pouk naroda v sanitetnem oziru.

Ureditev ministrstev.

Čl. 4. Ministrstva se lahko osnujejo, spajajo in ukinejo samo s kraljevim ukazom na predlog predsednika ministrskega sveta.

Čl. 5. Predsedništvo ministrskega sveta in posamezna ministrstva se delijo na toliko odelenj, kolikor je potrebno po številu, razporedu in vrsti njihovih poslov. Število odelenj, njihov naziv in delokrog se predpiše z uredbo predsednika ministrskega sveta. Z isto uredbo se tudi predpiše, pri katerem ministrstvu se osnujejo generalne direkcije, ter se določi njihov naziv in delokrog. Sprememba ureditve predsedstva ministrskega sveta in posameznih ministrstev se lahko izvrši samo z zakonom. Odeljenja in direkcije v ministrstvih se lahko osnujejo samo na osnovi kreditov, odobrenih v proračunu v ta namen. Odeljenja se lahko dele po potrebi službe na pododdelke in referate. Njih število, položaj v ministrstvu in delokrog ter potrebno kvalifikacijo za osebje predpiše vsak minister z uredbo za svoje ministrstvo v sporazumu s predsednikom ministrskega sveta. Istotako predpišejo pri ministrstvih, kjer se osnujejo posebne direkcije, resorni ministri v sporazumu s predsednikom ministrskega sveta z uredbo razdelitev teh direktorij na oddelke, odseke in referate, delokrog posameznih oddelkov, njih število ter položaj v teh direktorijah.

Čl. 6. Zaradi pravnega in skladnega dela predpiše ministrski predsednik z uredbo administrativno poslovanje pri vseh ministrstvih.

Ministri in ministrski svet.

Čl. 7. Na čelu vrhovne državne uprave stoji predsednik ministrskega sveta, ki vodi istočasno posle ministrskega sveta in enega izmed v čl. 1. naštetih resorov, vendar pa je lahko tudi brez portfelja. Vsi ministri skupaj s predsednikom tvorijo ministrski svet.

Čl. 8. Seje ministrskega sveta se vrše pod predsedstvom kralja ali predsednika ministrskega sveta.

Čl. 9. Ministrski svet ne izdaja administrativnih aktov, marveč razpravlja o predmetih, o katerih smatra kralj ali predsednik ministrskega sveta za potrebno. Predsednik ministrskega sveta ima nalog vzdrževati skladnost v poslih vlade in uprave. On daje predhodno odobrenje za kraljevske ali ministrske akte, kjer je to po zakonu potrebno ter sopodpisuje vse one akte kralja, kojih izvršitev ne spada v pristojnost posameznih ministrov ali kojih izvršitev spada po posebnih zakonih v njegov delokrog.

Čl. 10. Vsak zakon mora biti sopodpisan od predsednika ministrskega sveta in onega ministra, v čegar pristojnost spada njegova izvršitev, vrh tega pa od ministra pravde kot čuvarja državnega pečata.

Čl. 11. Če je predsednik ministrskega sveta odsoten izven države ali za delj časa ne more izvrševati svojih dolžnosti, ga zastopa minister, ki ga na predlog predsednika ministrskega sveta določi kralj. Pri začasnih odsotnosti ali zadržanosti zastopa predsednika ministrskega sveta po rangi najstarejši minister.

Čl. 12. Vsak minister je samostojen starešina svojega resora. Vsi uradni akti njegovega resora se izdajajo v njegovem imenu in z njegovim podpisom. Če je minister odsoten, določi kralj na predlog predsednika ministrskega sveta enega izmed ostalih ministrov za njegovega zastopnika.

Čl. 13. Na predlog predsednika ministrskega sveta se lahko po potrebi s kraljevim ukazom imenujejo pri poedinih ministrstvih prvi pomočnik in pomočniki ministra. V enem ministrstvu je lahko samo eden prvi

pomočnik. Prvi pomočnik ima položajno plačo in vse ostale pristojbine uradnika I/1, pomočniki pa položajno plačo in ostale pristojbine uradnika I/2.

Čl. 14. Pri ministrstvu, kjer je imenovan prvi pomočnik in pomočnik ministra, vodi prvi pomočnik po pooblastilu ministra tudi nadzorstvo.

Ministrska odgovornost.

Čl. 15. Ministri so odgovorni kralju. Kralj lahko obtoži ministre za kršitev državnih zakonov, zagrešeno v službenem poslu. Za škodo, ki jo povzroči minister pri kršenju svoje službene dolžnosti, je minister odgovoren državi.

Čl. 16. Ministra lahko kralj obtoži za časa njegove aktivnosti in še pet let po odstopu.

Čl. 17. V vseh primerih, v katerih je dejanje, za katero odgovarja minister, kaznjivo po določbah posameznih zakonov, se kaznuje minister s kaznijo, ki jo predpisuje dotični zakon. Za dela pa, ki v obstoječih zakonih niso predvidena, se kaznuje z zaporom do pet let. Minister, ki je obsojen na zapor, izgubi sposobnost za javne službe za pet let, računajoč od dneva prestane odnosno odpustene kazni.

Čl. 18. Razen za kaznjiva dela, ki jih predvideva ta zakon, je minister odgovoren tudi privatnopravno za vso škodo, povzročeno državi.

Čl. 19. Odgovornost ministra za primere, kaznjive po kazenskem zakoniku, ne zmanjša odgovornosti podrejenih organov, ki so izvršili nepravilno naredbo ministra ali ki so kot referenti podali ministru nepravilna poročila in ga s tem zavedli na napačno pot.

Čl. 20. Kraljevo obtožbo sopedpiše predsednik ministrskega sveta. V obtožbi se morajo navesti vsa dejanja, za katera se obtožuje minister. Kralj imenuje istočasno tri državne svetnike in tri kasacijske sodnike kot člane državnega sodišča, ki sodi ministre v smislu čl. 17. zakona o kraljevski oblasti in vrhovni državni upravi z dne 6. januarja 1929. Istočasno imenuje kralj vsem sodnikom državnega sodišča namestnike ter enega člana kasacijskega sodišča kot državnega tožitelja državnega sodišča. Predsednik kasacijskega sodišča je predsednik državnega sodišča. Dokler ne bo osnovano eno kasacijsko sodišče za vso državo, vrši dolžnosti predsednika državnega sodišča predsednik kasacijskega sodišča v Beogradu. Državno sodišče zaseda v prestolici. Tajniške posle vrši glavni tajnik državnega sodišča, če pa je ta zadržan, pa prvi tajnik kasacijskega sodišča.

Čl. 21. Predsednik državnega sodišča skliče najdalje 8 dni po sprejemu kraljeve obtožnice sejo državnega sodišča.

Čl. 22. Kakor obtoženi minister in njegov branitelj, ima tudi državni tožitelj pravico, da izključi kot člane državnega sodišča vse one sodnike, glede katerih more navesti enega izmed naslednjih zakonskih zadržkov: 1. da je bil dotični sodnik kaznovan za kaznjivo dejanje; 2. da je sodnik v krvnem sorodstvu z obtožencem; 3. da je obtoženi sodniku ali sodnik obtoženemu krstni boter ali boter njegovih otrok; 4. da sta v medsebojnem osebnem sovraštvu. Predlog za izključitev enega izmed sodnikov je treba uveljaviti takoj v začetku postopanja. Državno sodišče sklepa na svoji seji, ali se tej zahtevi ugodi.

Čl. 23. Obtoženi minister se mora osebno pozvati k zaslišanju in razpravi. Če se pozivu ne odzove, se izvrši razprava v njegovi odsotnosti. Če obtoženi sam ne prijavi svojega branitelja, mu ga dodeli sodišče.

Čl. 24. Državno sodišče določi kot pre-

iskovalnega sodnika člana kasacijskega sodišča, ki ni član državnega sodišča.

Čl. 25. Državno sodišče dostavi obtoženemu ministru tožbo v prepisu in mu istočasno določi rok, v katerem mora podati pismen odgovor. Ta rok ne more biti krajši od 12 in ne daljši od 30 dni. Odgovor se mora takoj po sprejemu dostaviti v prepisu državnemu tožitelju.

Čl. 26. Vse državne in samoupravne oblasti so dolžne dati državnemu sodišču na razpolago vse zahtevane pripomočke, potrebne za preiskavo.

Čl. 27. Ko državno sodišče zaključi preiskavo, določi in objavi v »Službenih Novinah« dan in uro glavne razprave. Obtoženi

minister, njegov branitelj, državni tožitelj in vse one osebe, ki so bile v preiskavi zaslišane kot priče ali kot strokovnjaki, se morajo pozvati na razpravo s posebnim pozivom.

Čl. 28. Za postopek državnega sodišča veljajo predpisi o kazensko pravnem redu z dne 16. februarja 1929, v kolikor v tem zakonu ni določeno drugače. Državni tožitelj ne more odstopiti od tožbe.

Čl. 29. Razsodba državnega sodišča je takoj izvršna in se sporoči predsedniku ministrskega sveta v svrhu izvršitve.

Čl. 30. Državno sodišče preneha obstojati, čim je izrečena obsodba. Vse spise izroči predsedniku ministrskega sveta v svrhu shranitve v arhivu.

Zveza slovenskih agrarnih interesentov v Ljubljani.

Občni zbor »Zveze« 24. marca 1929. — Program društva. — Kaj hočemo? — Nov zakon na vidiku.

V nedeljo dne 24. marca 1929 dopoldne se je vršil v steklenem salonu restavracije »Pri Levu« ustanovni občni zbor društva »Zveza slovenskih agrarnih interesentov«. Udeležilo se ga je okoli 200 delegatov krajevnih agrarnih odborov. Občni zbor je otvoril predsednik pripravljalnega odbora Ivan Stražišar, posestnik in invalid iz Vnanjih goric, ki je pozdravil navzoče in povedal namen, ki ga ima nova organizacija. Za njim je prebral geometer Milan Mravlje zapisnik o zadnjem zborovanju slovenskih agrarnih interesentov, ki se je vršil dne 18. novembra 1928 in od oblasti dovoljena pravila prve organizacije agrarnih interesentov v Sloveniji. Pripravljalni odbor je delo dokončal, sedaj je treba delati v okviru dovoljenih društvenih pravil.

Sledilo je obširno poročilo Alb. Prepeluha, ki je objasnil sedanje stanje agrarne reforme v Sloveniji. Glasom delovnega programa vlade, ki je bil te dni razglašen, bo agrarno vprašanje s posebnim zakonom rešeno že letos. Zato je prav zadnji čas, da se slovenski agrarni interesenti organizujejo, ker so dobo od leta 1919. pa do danes takorekoč zamudili. Sedaj bo treba, da se delo pospeši tako, da se bo čul na pristojnem mestu tudi glas agrarcev, ki reflektirajo na zemljo. V Sloveniji je 215 veleposestev s skupno površino 200.211 hektarov, ki so prizadeti že po dosedanjih zakono- in uredbodajnih določilih. Ako bi se sedanji predpisi upoštevali povsod in vselej, bi morali kmetje dobiti v Sloveniji od veleposestniške obdelovalne zemlje 25.866 hektarov. Dobili pa so jo v začasen zakup samo 16.650 hektarov. Diferenca 9 do 10.000 hektarov obdelovalne zemlje se je vtopila v raznih supermaksimumih, deputatih in v nepravilnem ocenjevanju kulture posameznih zemljišč. Na Kranjskem so dobili interesenti v začasni zakup samo 2101 hektar, na Štajerskem in v Prekmurju pa 14.061 hektarov. Ta zemlja je podeljena danes na 20.167 agrarnih družin. Če štejemo posamezno družino na pet članov, je to nad 100.000 oseb. Od 215 veleposestnikov v Sloveniji je samo 168 naših državljanov, od teh pa le 106 naše narodnosti. Zakon o provizorni agrarni reformi z dne 25. februarja 1919 in uredba z dne 21. julija 1919 nista slabi, toda praksa pri izvajanju je bila pomanjkljiva. Tudi se v bivši Vidovdanski ustavi predvidena ukinitve fevdnih odnošajev, zlasti fidejkomisov, ni izvršila. Pod agrarno reformo bi morali v Sloveniji tudi planinski pašniki, ki bi se morali upravljati po načelih umnega planšarstva. To je potrebno zaradi živinoreje, ki je temeljni vir dohodkov kmetij v planinskem svetu. Glede gozdnih vele-

posestev še ni bila izrečena jasna beseda. Urejene še niso definitivno pravice agrarnih interesentov do stavbnega in kurilnega lesa ter stelje in paše. Ker bi bilo potrebno maksimirati tudi šumsko veleposest, bi bilo pametno, ako bi se organizirali okraji in občine glede odkupa gozdov.

Odkup agrarne zemlje naj bi se izvršil s pomočjo državne garancije, ne potom kakšne banke, kar bi bilo predrago. Ceno agrarne zemlje naj bi določili krajevni občinski odbori, ki so javni organi, vezani na zakonska določila. Agrarni interesenti morajo sedaj natančno formulirati svoje zahteve in jih predložiti Najvišjemu mestu, predno pade končna odločba in predno bo podpisan zakon o likvidaciji sedanjih agrarnih odnošajev.

Po tem poročilu, ki je bilo sprejeto z odobravanjem, se je razvila debata, v kateri so iznašali posamezni delegati svoje težnje in misli k programu in o organizaciji. Po tej debati je občni zbor predložena pravila »Zveze slovenskih agrarnih interesentov« soglasno sprejel in izvolil sledeči odbor:

Predsednik: Ivan Stražišar; podpredsednik: Albin Prepeluh; tajnik: dr. Janže Novak; blagajnik: geometer Milan Mravlje; odborniki: Zelinšek Ivan, Zg. Polskava; Novak France, Hlebce pri Vel. Laščah; Ivan Hočevvar, Mali Ločnik; Ivan Grum, Tomišelj; Ivan Krhlikar, Konj pri Litiji; Ivan Rom, Toplice; Žnidar Franc, Lesce; Flere Franc, Krtina; Mate Jakob, Ribnica; Ivan Zakrajšek, Boštanj ob Savi; Langof Franc, Vrhnika; Krmar Ivan, Zelimlje. — Nadzorniki so: Turk Franc, Bela cerkev; Peterlin Jože, Vel. Slevica in Okorn Tone, Mali Ločnik.

Občni zbor je vzel na znanje, da znaša vpisnina za vsakega člana Din 5.— enkrat za vselej. Poleg tega mora vsak član prispevati na članarini mesečno Din 1, ali letno Din 12. Posamezni delegati so nato predložili krajevne sezname agrarnih interesentov ter oddali za nje vpisnino. Članarina se bo pobrala, ko bodo napravljene potrebne tiskovine. Kdor še ni oddal seznama in plačal vpisnine, naj to stori takoj.

Končno je bila soglasno sprejeta sledeča resolucija:

Vlado Njegovega Veličanstva se naproša, da čimprej donese zakon o agrarni reformi. Glede zakona se naglašja, da je Slovenija dežela malih in srednjih kmetov ter kmetijskih obrtnikov. Z vidika dejanske socialne potrebe, geografskega položaja in planinskega ter brdovitega značaja dežele, je socialnopravična izvedba agrarne reforme za Slovence v obče eksistenčne važnosti. Zato bi bilo potrebno sedaj veljavni maksimum obdelo-

valne zemlje za veleposestva znižati na 48 hektarov, ker je uporaba poljedelskih strojev pri obdelovanju zaradi terenskih težko zelo omejena.

Odkup agrarne zemlje naj se izvrši potom državne garancije za dobo 25 let. Agrarni interesi Slovenije izjavljajo s tem, da so pripravljene plačati odškodnino. Cena zemlji naj se določi na licu mesta po občinskih odborih ali pa njihovih zaupnikih. Odkupnina se bo plačevala s primernim pribitkom na državne davščine najdalje v 25 letih.

Vsled dosedanjih številnih napak pri izvajanju agrarne reforme je treba izvesti revizijo vseh popisov agrarne zemlje na licu mesta, istotako po krajevnih občinskih odborih. Načeloma je treba črtati vse supermaksimume, deputate in dajatve za patronate, ki so se dovolili od 22. maja 1922 dalje, ker je ugotovljeno, da so se te izjeme dovolile čisto na podlagi neresničnih predstav in netočnih poročil na ministrstvo za agrarno reformo.

Vlada Njegovega Veličanstva se dalje naproša, da pristopi končno tudi k reformi šumske veleposesti, ki se naj v Sloveniji maksimira na največ 200 hektarov. Ukiniti bi se morali tudi nesodobni fidejkomisi ter njihove sedanje lastnike osvoboditi vezanega lastništva. Kot plačilo za to gospodarsko osvoboditev, ki bo čisto tudi individualne vrednosti, pa naj se naloži fidejkomisom 30% odkupnina v korist avtohtonega prebivalstva in naroda. Šumska agrarna posest nad 200 ha pa naj preide v kolektivno last dotičnih okrajev, ki se mora odkupiti po ceni, ki jo bo določila paritetna komisija, sestojeca iz zastopnikov interesiranih občinskih odborov, sedanjih lastnikov in delegatov državne šumske uprave. Dokler se to ne izvede, pa naj državna oblast dovoli izvoz lesa iz teh gozdov samo pod garancijo, da bo kupnina zanj plačana v domači deželi.

Občni zbor »Zveze slovenskih agrarnih interesentov« v Ljubljani izjavlja končno, da umeva problem agrarne reforme mnogo širše kot pa le v razdelitvi veleposestev. S tem problemom je zvezana celotna poljedelska produkcija. Tudi je s tem v zvezi potrebna reforma dednega prava za kmetško ljudstvo, reforma zakonov o razkosevanju in zlozevanju kmetijskih zemljišč, zakon o poljedelskih kreditih in zadolževanjih ter o melioracijah, ki so važne zlasti v alpskih in brdovih pokrajinah. Ker je zlasti v Sloveniji planšarstvo zelo važna kmetijska panoga, bi bilo nujno potrebno izvesti reformo lastništva planinskih pašnikov, določiti na novo pašniške pravice, glede skupnih gozdov pa dobivanje stelje, stavnega in kurilnega lesa iz njih.

Občni zbor »Zveze slovenskih agrarnih interesentov« naproša vladu Njegovega Veličanstva, da v tej resoluciji izražene želje upošteva pri donositvi zakona o likvidaciji agrarnih odnošajev.

Ta resolucija je bila soglasno sprejeta. Bila je izvoljena tudi deputacija, ki naj tolažni zahteve in želje agrarnih interesentov v Beogradu.

Agrarni interesi vse Slovenije se pozivajo, da pristopijo k novi organizaciji, kar je v njihovem interesu. V slogi in organizaciji je uspeh in sedaj teko zadnji trenotki, ko bo definitivno odločeno, kako se bo končal boj za zemljo pri nas.

Krajevni občinski odbori agrarnih interesentov naj pošljejo takoj sezname interesentov na »Zvezo« ter denar za vpisnino za vsakega člana po Din 5.—, ako tega še niso storili. Pozneje, ko prejmejo tiskovine, pa bodo pobrali še članarino za letošnje leto. Stroški bodo precejšnji, zato je v interesu agrarnih interesentov samih, da se požurijo.

Vsa pisma in denar je pošiljati na »Zvezo slovenskih agrarnih interesentov, Ljubljana, Kolodvorska ulica štev. 7.

Novo stanje.

Veliki teden se je mudil v Beogradu odbornik Kmetijske družbe in leški župan Ivan Ažman, ki je na svojem povratku v Ljubljano uredniku »Kmetijskega lista« podal sledeče poročilo:

Vračam se iz prestolice v zelo dobrem razpoloženju. Zglasil sem se v poljedelskem ministrstvu, kjer sem opozoril na važnost gorenjskega sirarstva in na važnost Osrednje sirarske zadruge. Nadalje sem naglasil veliko važnost kmetijsko-nadaljevalnih šol, s pripombo, da se ta šola v Gorjah zelo dobro izkazuje. Zelo obširno sem tudi opisal važnost novcustanovljenega jahalnega in dirkalnega društva za konjerejo in posebno za letovišče Bled. Drugi dan sem se zglasil v ministrstvu prosvete radi gradnje nove šole v Lescah. Poleg že dobro obstoječe industrije, ki se bo še razširila, je treba z vso energijo poživiti obrtno nadaljevalno šolo. Velike važnosti pa je, da se ustanovi v Lescah stalna kmetijska nadaljevalna šola. Potrebno bi bilo, da se že letos prične z gradbo. Vtis, ki sem ga dobil v Beogradu, je bil prav ugoden. V poljedelskem ministrstvu sem opozoril na veliko važnost okrajnih kmetijskih referentov ali ekonomov. Kot poznavalec gorenjskih razmer sem opisal, kaj pomeni dober ekonom za cel okraj, ki ga dobro pozna. Rekli so mi, da tudi to ministrstvo zelo ovažuje. Bil sem tudi v notranjem ministrstvu in moram priznati, da sem dobil popolno zaupanje. Primate torej za delo, povsod se nas bode upoštevalo in pomagalo.

Prijateljska pogodba med Jugoslavijo in Grčijo.

V sredo, dne 27. marca se je izvršil na svečan način podpis prijateljske pogodbe med našo državo in Grčijo. Za Grčijo je podpisal zunanji minister Karapanos, za Jugoslavijo pa namestnik zunanjega ministra dr. Kumanudi.

S pogodbo se obe državi obvezujeta, da bodeta vse nastale spore mirnim potom rešili in da se v nobenem slučaju ne poslužita vojne. V slučaju nesporazuma se bosta povrgli postopanju petčlanskega razsodišča, ki bo skušalo obe stranki pomiriti. Ako bi se tukaj ne mogel doseči sporazum, se spor predloži Društvu narodov.

S podpisano prijateljsko pogodbo in s solunskimi konvencijami, ki so bile sklenjene v Ženevi in katere urejujejo jugoslovansko svobodno cono v solunskem pristanišču, so urejeni vsi politični in gospodarski odnošaji med obema državama. S pogodbo pa je istočasno položen trden temelj miru na Balkanu.

Kronano bo pa delo za mir na Balkanu, kadar bo sklenjena enaka prijateljska pogodba tudi še z Bolgarijo, s katero smo v zadnjem času rešili mnogo obmejnih sporov. Nihče si tako pomirjenega Balkana bolj ne želi, kakor kmetje vseh balkanskih narodov.

»KMETIJSKA MATICA«.

Gospode poverjenike Kmetijske Matice uljudno prosimo, naj ne odlašajo z nabiranjem naročnine za leto 1929. — V onih krajih, kjer Kmetijska Matica še nima svojega poverjenika, prosimo, da se ta ali oni odloči in sprejme poverjeništvu. Zadostuje dopisnica z naslovom, na kar mu pošljemo vsa potrebna navodila in nabiralne pole. Tovariši, na delo za kulturo in napredek našega kmečkega naroda!

Toplo priporočamo našim kmetovalcem sledeče knjige: »Umno kletarstvo«, »Sadjarstvo«, »Naša prašičja reja« in »Naša zelenjad«, ki jih je izdala Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7.

Denar naložite

najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom v Ljubljani

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%, proti trimesečni odpovedi po 7% brez odbitka davka na rento.

STANJE VLOG DIN 25.000.000.—

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog.

Podružnica v MARIBORU

Slomškov trg 3, prill., poleg Stolne cerkve.

Izvoz zaklane živine v Avstrijo popolnoma ustavljen.

Avstrijski poljedelski minister je nedavno izdal novo veterinarsko policijsko odredbo, na podlagi katere je izvoz našega mesa v Avstrijo popolnoma onemogočen. Izvoz zaklane živine že od 25. marca povsem počiva. Na podlagi te odredbe lahko avstrijske veterinarske oblasti vsako pošiljko zaklane živine proglase za predpisom neodgovarjajočo in jo zavrnejo.

Ker ta odredba očitno krši še ono malo ugodno trgovinsko pogodbo med našo državo in Avstrijo, so se prizadeti obrnili v Beograd za zaščito naših interesov in spoštovanje mednarodnih pogodb. Ako Avstrija ne bo odstranila omenjene odredbe, bo morala naša država podvzeti protiukrepe in zabraniti vsak uvoz njenih izdelkov v našo državo.

Prispevki oblastne samouprave za šole.

Komisar ljubljanske samouprave je nakazal za šole več prispevkov. Ni hvalevredno le to, da se prispevki dajejo, ampak še bolj nas veseli dejstvo, da se zneski tudi objavljajo. Upamo, da bodo sčasoma objavljeni vsi prispevki, ne samo oni za šole, da bodo ljudje, ki denar plačujejo, imeli tudi pregled nad uporabo denarja.

Prispevki so sledeči:

a) za nove šole: Mrzla vas 20.000 Din, Zg. Šiška pri Ljubljani 15.000, Lipoglav in Javorje, občina Dobrunje, za vsako po 25.000 Din, Sela pri Kamniku 20.000 Din, Gaberje pri Novem mestu 30.000 Din, občina Sv. Katarina nad Tržičem za šolo v Lomu 25.000 dinarjev, za šolo v Zg. Dolini 15.000 Din, za šolo v Zaplani 30.000 Din, Škofja Loka 50.000 Din;

b) za popravilo šole: Reteče, občina Stara Loka 10.000 Din, Smarjeta na Dolenjskem 30.000 Din, Tržišče 30.000 Din, Velika Dolina 25.000 Din, Mirna peč 30.000 Din, Banja Loka 30.000 Din, Homec 10.000 Din, Studenec nad Krškem 15.000 Din, Sentgotard 10.000 dinarjev, Šmarje pri Ljubljani 10.000 Din, Trata nad Škofjo Loko 10.000 Din, Velike Lašče 10.000 Din, Zalog pri Komendi 20.000 Din, Leskovec pri Krškem 10.000 Din, Studenec-Ig 10.000 Din, Brdo pri Lukovici 5.000 Din, Svibno pri Radečah 2.000 Din, Bučka 5.000 Din, Nomenj 8.000 Din, Planina, okraj Crnomelj 5.000 Din, Javorje nad Škofjo Loko 20.000 Din, Sela pri Šumberku 30.000 Din, Sv. Anton pri Rajhenburgu 25.000 Din, meščanska šola v Brežicah 25.000 Din;

c) za šolske vodnjake, vrtove, vrtno ograje, greznice, učiteljska stanovanja itd.: Jarše 1000 Din, St. Lovrenc na Dolenjskem 3000 Din, Mozelj 1500 Din, Trstenik 2500 Din, Javorniški Rovt 3000 Din, Korin 5000 Din, Skaručna 2500 Din, Zalna 5000 Din, Dev. Marija v Polju 1000 Din, Radeče 10.000 Din, Črnuče 5000 Din, Zvirče 5000 Din, Zužemberk 10.000 Din, Gor. Pirniče 2500 Din, Bosivaloka 3000 Din, Kamna gorica 5000 Din, Križe pri Tržiču 5000 Din, Sent Jernej 1000 Din, Smartno pri Kranju 5000 Din, Rakek 15.000 Din, Boštanj 2000 Din, Turjak 2000 Din, Breznica 5000 Din, Božakovo 1000 Din, Blanca ob Savi 5000 Din, St. Jurij pri Grosupljem 2500 Din, Veliki trn 2000 Din, Kaple 10.000 Din, Lesce 1000 Din.

Tedenski koledar.
 april:
 7. nedelja:
 Bela, ned.
 8. ponedeljek:
 Albert.
 9. torek:
 Monika.
 10. sreda:
 Ecehiel.
 11. četrtek:
 Leon.
 12. petek: Julij.
 13. sobota:
 Hermen.

ZVEČER za namakanje

Schichtov

ZJUTRAJ za izkuhanje

Schichtov

ŽENSKA HVALA TERPENTINOVO MILO

pa je pranje gotovo!

DOPISI.

Šmihel pri Novem mestu. Mecesa januarja letošnjega leta se je ustanovilo tukaj prostovoljno gasilno društvo, ki je prejelo sicer nekaj premoženja po prostovoljnem gasilnem društvu v Kandiji, vendar pa potrebuje še mnogo podpore. Kakor čujemo, hoče društvo graditi gasilni dom, za kar pa seveda nima sredstev. Zato priporočamo prekorsno društvo vsestranski podpora. Odbor društva pa nam jamči, da bo društvo dobro napredovalo. Društvu želimo, da bi bilo čimprej pod lastno streho.

Tržišče na Dolenjskem. Dne 15. marca 1929 je umrl Alojz Dulc iz Telč v starosti 19 let. Bil je sin uglednih staršev. Pomagal je mnogim društvom. To je pokazal tudi pogreb, ki ga še ni videla mala vasica v hribih. Udeležili so se ga društva gasilcev iz Škocjana, Bučke in Prvo gospodarsko dobrodelno društvo iz Tržiča s praporom. Naj mu bo lahka zemlja, ostalim pa naše iskreno sožalje.

Rakitna. Na velikonočni ponedeljek je privedilo tukajšnje gasilno društvo dve predstavi in sicer »Županova Micka« in »Dve teti«. — Letošnja zima je bila tako ostra, da nam je zmrznilo veliko krompirja. V skrbeh smo za seme. — Končno upamo vendarle dobiti cestno zvezo z Iško vasjo. Kakor se čuje, pride na spomlad večje število delavcev, ki bodo cesto gradili. Da bi se le to uresničilo.

Stara cerkev pri Kočevju. V tukajšnji neposredni bližini so dobili v teku zadnjih 8 dni kar dva velika medveda. Eden izmed kosmatincev je v noči od 14. na 15. marca nasedel volkovom nastavljenemu strupu ter je poginil. Dobili so ga v Koblerskih gozdovih. Tehtal je okrog 70 kg. Zjutraj 22. marca pa je v Malogorskih gozdovih ustrelil lovec Eppich velikega, da, naravnost velikanskega medveda. Medveda so sledili po polju v neposredni bližini Stare cerkve. Bil je pravi medved-orjak. Tehtal je namreč celih 214 kg. V nedeljo dopoldne so ga peljali v Kočevje, da ga je ovekovečil fotograf. Na vrt gostilne Tschinkel, kjer je kosmatinec ležal, je prihajalo vedno polno ljudi občudovat tega velikana. Naposled pa je mrcino kupil g. Gauselmajer za 2500 dinarjev. Kakor zatrjujejo lovski krogi, je v kočevskem okraju nekaj čez 20 medvedov.

Mala Nedelja. Pod naslovom »Roparski napad« je objavil »Slov. Gospodar« poročilo, ki je od začetka do konca neresnično. Kdor pozna naše razmere, že ve, kako ta stvar stoji. Upamo, da bo tudi g. dopisnik »Slov. Gospodarja« kmalu izvedel resnico pred sodiščem.

Mala Nedelja. Narodno kulturno društvo proslavi 5-letnico otvoritve Društvenega doma v nedeljo 21. aprila. Na sporedu godba, petje, slavnostni govor, ljudska igra »Prisega o polnoči«. Po sporedu zabava s plesom. Vabljeni vsi od blizu in daleč.

NOVICE.

Kraljevska rodbina pride v Zagreb. V Zagrebu se z vso marljivostjo pripravljajo na prihod kraljevske rodbine, ki se bo za dalj časa nastanila v nadškofovskem dvoreu na Brezovici pri Zagrebu. Nadškofovski dvor se bo v to svrhu pripravil in uredil do konca aprila t. l.

Dr. Gregor Rožman, pomožni škof ljubljanski, je bil rojen dne 9. marca 1883 v Šmihelu pri Pliberku na Koroškem. Študiral je v Celovcu in bil v mašnika posvečen leta 1907. Leto pozneje je bil postavljen za kaplana v Bórovljah. Leta 1909. je odšel na Dunaj in tam napravil doktorat iz bogoslovja in leta 1913. je postal profesor v celovškem bogoslovju. Leta 1920. je bil póklican na ljubljansko bogoslovno fakulteto, kjer je deloval kot profesor cerkvenega prava do svojega imenovanja za pomožnega škofa.

Zadušnice za pokojnim St. Radićem. Po vseh krajih Hrvaške so se vršile tekom preteklega meseca zadušnice za velikim vodjem Hrvatov St. Radićem.

Proračun in finančni zakon je bil podpisan v četrtek 28. marca. Na Topčideru pri Beogradu se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je bilo sprejeto končno besedilo finančnega zakona in potrjen proračun, katerega je takoj nato kralj podpisal. Proračun stopi v veljavo 1. aprila 1929.

Premestitev. Inž. Cvetko Božič, šef gozdarske uprave na Bledu, je premeščen v Beograd v slovenski oddelek gozdarskega ministrstva.

Prosvetni inspektor g. dr. Dragotin Lončar je prevzel posle prosvetnega oddelka pri velikem županu v Ljubljani v soboto 23. marca.

Seja odbora Zveze slov. agrarnih interesentov se vrši v četrtek 4. aprila ob 5. uri popoldne v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7.

Bosanski kmetje v Sloveniji. Večja skupina bosanskih kmetov iz Bihača je koncem preteklega meseca posetila Slovenijo. Pod vodstvom kmetijskega svetnika g. Trampuža so si ogledali po Gorenjskem naše mlekarke in sirarske domove. V Hrašah jim je razkazal sirarno leški župan g. Iv. Ažman. Na njegovem domu so si ogledali tudi postajo plemenskih mrjascev in državno žrebčarsko postajo. Živo so se znimali Bosanci za našo živinorejo in kokošjerejo ter vse gospodarske naprave naših kmetov. Ogledali so si tudi tovarne pletenin, ki so po Gorenjskem zelo razširjene.

Nesreča v Gameljnih. Zalokarjev delavec se je 27. marca vračal s konjem domov iz Vodmata. Med potjo se mu je splasil konj in ker Pavletov, tako so nazivali delavca, ni mogel konja ustaviti, je hotel skočiti z voza. Pri tem je revež tako nesrečno padel, da si je razbil lobanjo. Rešilni avto ga je odpeljal v bolnico, a je kmalu izdihnil.

Zdravniška preiskava vajencev. Na predlog okrožnega urada za zavarovanje delavcev in Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani je veliki župan ljubljanske oblasti odredil, da se morajo vsi vajenci pred vstopom v učno razmerje zdravniško preiskati. Te preiskave vršijo brezplačno zdravniki okrožnega urada, pri katerih se morajo vajenci zglasiti z vprašalno polo, izstavljeno po bodočem mojstru (delodajalcu). Potrebne vprašalne pole se dobijo proti plačilu 1 Din pri vseh prodajalcih tiskovin OUZD. Spričevala so kolka prosta. Vsi mojstri in stariši vajencev se vabijo, da navedeno odločbo velikega župana v lastnem interesu vpoštevajo. Vprašanje zdravniških preiskav vajencev pred vstopom v učno dobo je splošne važnosti, ker se na ta način utrdi telesna in po možnosti tudi duševna sposobnost za izbrani poklic. Obenem se v danih slučajih prepreči okuževanje družine obrtnika potom tuberkuloznih vajencev.

Šmihel pri Novem mestu. Pretečeni mesec je umrla tu gospa Burgerjeva, mati zvestega našega naročnika. Dočakala je visoko starost 85 let. Naj ji bo šmihelska zemljica lahka; ostalim pa naše sožalje.

Sadjarji! Zdaj je pač skrajni čas, da škropite drevje z ARBORINOM, sicer bo prepozno. Poleti, če se razpasejo listne in krvava uš, jim ne more z nobenim sredstvom tako lahko do živga, kakor sedaj s pomočjo »Arborina«. — »Chemotechna«, Ljubljana, Mestni trg 10.

Vlomilska tolpa v Kranju. Za velikonočne praznike se je pojavila v Kranju predrzna vlomilska tolpa, ki je izvedla 3 vlome in napravila nad 20.000 Din škode.

Cerkev v Tunjicah zgorela. Na veliko nedeljo zvečer je iz nepojasnjenih vzrokov pričela goret streha lepe romarske cerkve v Tunjicah pri Kamniku. Ogenj se je z veliko naglico širil in se je vnela tudi notranost cerkve, tako da so pogoreli vsi oltarji, klopi in vsi leseni predmeti. Na pomoč je sicer prihitela kamniška požarna bramba, toda gašenje je bilo zelo težko radi pomanjkanja vode. Rešili so samo en stolp, v katerem je visel krasen veliki zvon. Škoda je velika.

Razprava proti atentatorju Sinoviću, ki je pred pol letom ustrelil v Zagrebu urednika beogradskega lista »Jedinstvo« Ristovića, je razpisana za 20. aprila. Sinović je obtožen hudodelstva tajnega umora.

Odhod v gledališče je kaj lahak, ako niste izmučeni. — Pazite torej, da za pranje perila vzamete Schichtov »Radion«.

Novi Meštrovíčev kip. Največji jugoslovanski in evropski kipar Meštrovíč je dovršil v Zagrebu nojnovejšo svoje delo, kip znamenitega hrvatskega škofa Grgura Ninskega. Veličasten kip je Meštrovíč podaril mestu Splitu in ga bodo še to spomlad prepeljali iz Zagreba in ga postavili na določeno mesto v Splitu. Kip je ogromen in meri 8 m.

Kdo je umoril novinarja Šlegla v Zagrebu ni mogla policija kljub najvestnejši preiskavi dognati. Aretiranih je bilo okrog 50 oseb, ki so bile atentata samega ali sodelovanja osumljeni. Večina je dokazala svojo nedolžnost in so bili odpušteni. V zadnjem času menijo, da so storilci pobegnili iz države.

Milan Geroč oproščen. — V Kruševcu v Srbiji se je vršila pretekli teden petdnevna razprava pred ondotnim sodiščem proti orožniškemu podpolkovniku v p. Milanu Geroču, ki je bil obtožen, da je za časa avstrijske okupacije med svetovno vojno dal ustreliti v Srbiji več kmetov, da je požgal nekaj vasi in jih pustil izropati. Milan Geroč je bil v okupacijski dobi komandant avstrijske orožniške čete v Srbiji. Ker je Milan Geroč po rodu Hrvat, zato je javnost sodno razpravo z veliko pozornostjo zasledovala. Zaslišanih je bilo mnogo prič, ki so v ogromni večini izpovedale ravno nasprotno temu, česar ga obtožuje državni pravdnik. Geroč je bil oproščen krivde in kazni.

Osmim samostanskim redovom je francoska zbornica dovolila nastanitev v Franciji. Sicer je to vprašanje tvorilo ostro sporno točko med francosko vladino večino in bi gotovo na tem vprašanju vlada padla, ako ga ne bi reševala po sporazumu med Vatikanom in Rimom. V vzhodnih deželah vrše razna misijonska dela skoro izključno francoski redovi. Po sporazumu med papežem in Mussolinijem je pa verjetno, da bi Vatikan prenesel delokrog v teh krajih na italijanske redove. Ker pa to delo ne pomeni samo velike važnosti za katoliško cerkev, ampak je tudi velikega političnega značaja, zato je skušala francoska vlada s tem, da je dovolila cerkvenim redovom nastanitev v Franciji, ohraniti cerkveno upravo v vzhodnih deželah še naprej francoskim redovom.

Davek na samce in samice. Turški parlament je sprejel zakon, po katerem bodo obdavčeni vsi samci od 25 do 45 let in vse neporočene ženske od 20 do 35 let.

Atentat na španskega diktatorja Primo de Rivero je bil izvršen v četrtek 28. marca, ko se je vračal z inšpekcijskega potovanja v Barcelono. Atentator je oddal na diktatorja dva revolverjska strela, ki sta zgrešila, na kar mu je zabodel bodalo v hrbet. Rana ni nevarna. Atentatorja so aretirali.

Anglija in Rusija. Te dni je odpotovala 90-članska delegacija iz Londona v Rusijo, da prouči tamošnje gospodarske razmere in da naveže ponovne trgovske stike z Rusijo. Delegacija zastopa 150 angleških trgovskih podjetij s kapitalom 60 milijard dinarjev.

Otroci našli milijonski zaklad. V nekem zapuščenem ruskem samostanu v Saratovski pustinji so se otroci igrali in pri tem slučajno našli na velik zaklad zlatega denarja, več svetih podob, okrašenih z dragimi kamenji, katerega so menili skrili pred boljševiki. Zaklad predstavlja več milijonov rubljev vrednosti.

Potopljen angleški parnik. Ameriška strazarska ladja je pretekli teden potopila angleški parnik »Imalona«, ki je tihotapil alkoholne pijače. Posadko so vso rešili razen enega zamorca.

Bela Ljubljana v Ameriki. — V mestu Encid države Ohio v Ameriki živi v pretežni večini slovenski živelj, ki se je tekom let lepo razvil v gospodarskih in kulturnih organizacijah. Središče slovenskega delovanja je Slovenski društveni dom, ki je bil nedavno ustanovljen. Dne 1. in 2. junija prirede tamošnji Slovenci veliko manifestacijsko zborovanje, na katerem bodo svojo naselbino prekrstili v Belo Ljubljano.

Nesreča v rudniku. V belgijskem rudniku se je pripetila težka nesreča, ki je zahtevala veliko človeških žrtev. Vsled nepravilnega zažiganja strelav se je vnel plin. Eksplozija je 28 rudarjev ubila in 14 težko ranila.

Največja nemška ladja pogorela. Začetkom preteklega tedna je nastal ogromen požar v ladjedelnici v Hamburgu. Ogenj se je s tako naglico širil, da je zajel največjo nemško ladjo »Evropo«, ki se je nahajala v ladjedelnici tik pred dograditvijo. Imela je za 46.000 ton prostornine in bila ena največjih ladij na svetu sploh. Vsa notranjost je v ognju in ni bilo mogoče rešiti ničesar. Stene ladje so bile popolnoma razbeljene in so se morali gasilci vsled vročine daleč od nje umakniti in niso mogli neposredno notranjost ladje gasiti.

»Grof Zeppelin« na vožnji po Evropi. Nemška zračna ladja »Grof Zeppelin« se je pretekli teden dvignila v zrak in odletela s 63 potniki na pot po Evropi. Plavala je preko Francije v Italijo in se dalj časa zadržala nad Rimom in Vatikanom, od koder je nadaljevala pot proti Mali Aziji nad Sveto deželo in od tu nazaj preko Grčije, Jugoslavije in Avstrije v Nemčijo.

70 milijonov radio-slušalcev se nahaja po vsem svetu. Ako pomislimo, da se je pričel radio širiti komaj pred par leti in da skoro polovico poslušalcev svojih aparatov nima priglasnih, potem se moramo čuditi tako naglemu razvoju te važne iznajdbe.

Kolonizacija Sibirijske. Ruski komisar (minister) za kmetijstvo je izdelal petletni načrt za preseljevanje prebivalstva iz evropske Rusije na Daljni iztok in v Sibirijo. Kolonizirani bodo sami mali kmetje. Proračun stroškov za kolonizacijo in preseljevanje znaša 549.2 milijona rubljev. Na podlagi načrta bo v petih letih kolonizirano 1.500.000 oseb.

SEJMI.

8. aprila: Sv. Lenart v Slov. gor., Sv. Mohor, Rogatec, Vojnik.
9. aprila: Ljutomer, Kamnik.
10. aprila: Vransko.
12. aprila: Št. Jernej.
13. aprila: Loka pri Zusmu.

VALUTE.

Dati mora za:

1 nemško marko	Din	13-51
1 švicarski frank	Din	10-94
1 avstrijski šiling	Din	8—
1 angleški funt	Din	276-88
1 ameriški dolar	Din	56-87
1 francoski frank	Din	2-22
1 češkoslovaško krono	Din	1-68
1 italijansko liro	Din	2-98

Z današnjo številko smo ustavili nekaterim naročnikom nadaljno pošiljatev »Kmetškega lista« radi tega, ker niso pravočasno plačali naročnine! Zato opozarjamo vse ostale naročnike, da plačajo čim preje svojo že zamujeno naročnino, da ne bo pozneje nepotrebnih reklamacij. — Upravništvo.

Kako je bil umorjen Stambolijski.

V francoskih listih je objavil te dni neki sorodnik velikega bolgarskega kmetškega voditelja Stambolijskega podrobnosti o njegovi mučeniški smrti, ki dosedaj še niso bile objavljene. Zato jih podajamo tudi slovenskim kmetom, da bodo videli koliko je pretrpel za kmetško stvar voditelj bolgarskih kmetov.

Dne 14. junija 1923 je padel predsednik bolgarske kmetške stranke ter vodja in učitelj bolgarskih kmetov zarotnikom v roke v vasi Golaku. Komandant vojaškega oddelka, ki je Stambolijskega prijel, je bil polkovnik Slavejko Vasiljev. Predsednika vlade so zvezali in ga odpeljali v vas Vetren. Tu so mu sporočili, da bo ubit.

Stambolijski je ponosno dvignil glavo in jim zabrusil v obraz: »Podleži!« Med stra-

hovitim mučenjem, suvanjem s kopiti, ubadanjem z bajoneti so ga prepeljali v Slavovico, kjer je imel Stambolijski svojo hišo in posestvo. V lastni hiši je preživel Kalvarijo svojega trpljenja. Celo noč so ga zasramovali, topli, suvali in z bajoneti ubadali. Celo kose mesa so mu rezali z živega telesa.

Ko so kmetje zvedeli, kam so jim razbojniki odvedli voditelja, so se pripravljali, da ga osvobodijo. Toda zarotniki so zvedeli za namero kmetov. Niso imeli več časa za mučenje in trpinčenje, zato so se požurili, da ne dobe kmetje živega Stambolijskega v roke. Izvedli so ga pred hišo, kjer si je moral sam kopati grob. Komaj je izkopal 30 cm globoko jamo, kar prihiti nek vojak in javi, da se kmetje bližajo. V tem hipu je deset krogelj predrlo Stambolijskijevo krvaveče telo. Površno so ga zagrebli in pobegnili.

Proti večeru so prišli pokojnikovi sorodniki, da truplo dostojno pokopljejo.

Tri dni kasneje, 17. junija, so prišli v Slavovico časnikarji vseh svetovnih časopisov, da vidijo pokojnikovo truplo in se prepričajo o istinitosti govoric, ki so krožile med ljudmi o mučeniški in nasilni smrti Stambolijskega.

Morilci so se tega prestrašili, skrivaj odkopali truplo in ga zagrebli na drugem kraju ob reki Marici. Toda tudi to ni ostalo kmetom prikrivo. Našli so grob svojega voditelja in njegovo truplo odkopali. Na strašno zaprepaščenje pa so videli, da so morilci odsekali truplu glavo in jo vrgli v Marico.

Kmetje so ostanke trupla odnesli in na skrivnem mestu spošljivo pokopali.

Matija Gubec, Aleksander Stambolijski in Stjepan Radić, trije kmetški mučeniški, ki so dali svoj um, svoje srce in svoje življenje za kmeta in za človeštvo.

NARODNI GOSPODAR

Ali so že sadovnjaki v redu?

Marsikje je še zaostalo, da ni bilo pognojeno sadnemu drevju v jeseni. Pohitim v sadonosnike in pogledimo, predno nastopi vegetacija, kaj je še za ukreniti, da bomo imeli sadno drevje v redu! Gotovo še nismo pognojili vsemu, ker je ostra zima temu precej ovirala, zato se vsaj sedaj potrudimo in to nadoknadimo. Idealno gnojilo bi bila gnojnica za sedanje že pozno gnojenje. Za gnojenje z gnojnico se skopljejo takozvani kanali (odvajalniki), okrogle oblike, 20—30 cm široki in toliko globoki, da dovajajo gnojnico do korenin. Kanali nam lahko služijo za stalno gnojenje, sicer jih založimo z debelejšim kamenjem ali pa jih zasujemo. Mesto kanalov lahko tudi izkopljemo pod kapom drevesne krone primeren kolobar, katerega po izvršenem delu takoj zasujemo. Če imamo premočno gnojnico, mogoče pomešano s stranišnikom, jo je dobro z vodo razredčiti, da se nam ne bi po pomladanskih solčnih dneh osmodila travna ruša.

Če nam primanjkuje gnoja ali gnojnice, poslužimo se umetnih gnojil, katere pa moramo slej ko prej raztrositi, da zamorejo pravočasno učinkovati.

Prečistimo še zaostalo drevje (kar ni bilo v jeseni mogoče), da damo posameznim vejam in vejicam več solca in zraka — več življenja! Ostrgajmo iz njega mah in lišaje ter ga po možnosti poškopimo z lažjo mešanico na primer 6% (na 100 l vode 6 l) arborina.

Posadimo sadno drevje, za katerega smo že v jeseni izkopal jame. Ako še nismo jam prej zasuli, maramo to čimprej storiti, da se zemlja do sajenja poleže.

Razpoke po mrazu, katere so vsled letošnje hude zime nastale na mlajših deblih, za-

mažimo z zmesjo ilovice in kravjaka, katere-
mu primešajmo nekoliko arborina, da omeji-
mo zalego krvavi uši ter ga tako obvarujemo
pred drevesnim rakom.

Puščajmo (narežimo) slaba debla, katera
so prešibka napram kroni in sicer na senčni
strani. Zareze naj ne bodo pregloboke, da ne
poškodujemo kambija (beljave).

Negujmo naše sadovnjake in jih ne zane-
marjajmo, marveč potrudimo se in žrtvujmo
zadnje sile, ker se nam bo ta trud v jeseni
dobro poplačal! Vse to delo se da narediti le
z neznatno malimi stroški, katerega lahko
vsak posamezen mali sadjerejec sam opravi.
Skrbno negovano sadno drevje je slika do-
brega in naprednega gospodarja-sadjarja.

Z lepim sadnim drevjem se krasijo naši
slovenski domovi, dajejo nam ponos in ugled
ter tako olepšajo cel okraj in deželo!

Imejmo ljubezen do sadnega drevja, ker
ta najbolj plodonosna in lepa panoga kmetij-
stva zahteva najmanj dela!

Tone Ž., Slovenjgradec.

Zivinorejska zadruga Videm - Dobropolje
ima svoj I. redni občni zbor v nedeljo dne 7.
aprila po prvi sv. maši v prostorih Kmetijske-
ga društva na Vidmu. Dnevni red: 1. Čitanje
zapisnika ustanovnega občnega zbora. 2. Re-
vizijsko poročilo. 3. Ureditev rodovnika. 4. Slu-
čajnosti. Vabijo se zivinorejci iz okoliša Do-
bropolja, da se ga udeležijo v obilnem številu.
— Zivinorejska zadruga Videm-Dobropolje,
1. aprila 1929. — Ivan Erčulj, načelnik.

Letošnji kontingent za izvoz vina v Če-
škoslovaško. Kmetijski minister dr. Frangeš
je razdelil letošnji kontingent za izvoz vina v
Češkoslovaško na posamezne pridelovalne
okoliše. Od skupnega izvoznega kontingenta
za vino v sodih od 110.000 hl odpade na Slo-
venijo 7000 hl, od skupnega kontingenta za
vino v steklenicah od 10.000 steklenic pa je
določeno za Slovenijo 7000 steklenic.

Kmetijska šola na Grmu sprejme s 1.
majem 1929 15 učencev (vajencev) v priprav-
ljani gospodarski tečaj. Ti učenci imajo dnev-
no po dve uri pouka v šoli, ostali čas se upo-
rabljajo pri delih na šolskem posestvu, dobi-
vajo vso oskrbo na zavodu brezplačno in so
pod stalnim nadzorstvom, kot redni učenci.
Tečaj je namenjen kot priprava za vstop v
redno šolo predvsem onim kmečkim sinovom,
ki imajo slabo predizobrazbo iz osnovne šole.
Iz tega razloga se opozarjajo vse kmečki go-
spodarji, ki žele poslati svoje sinove v kmetij-
sko šolo na Grm, da v redno šolo, ki se prične
v začetku novembra 1929, ne bo sprejet no-
ben prosilec, ki ni dovršil z dobrim uspehom
vsaj štirih razredov osnovne šole, če ni prej
obiskoval tega pripravljalnega tečaja. Skušnja
namreč uči, da taki prosilci brez prejšnje te-
meljite priprave ne dosežejo povoljnih uspe-
hov in je naš in njihov trud skoro zastonj.

Učenci pripravljalnega tečaja imajo po dovr-
šenem tečaju tudi prednost pri sprejemu v
redno šolo v šolskem letu 1929/30 pred vsemi
drugimi prosilci in sicer na brezplačno mesto
v celoletni in zimski šoli. Pogoji sprejema v
tečaj so: 1. starost ne manj kot 16 in ne več
kot 19 let; 2. dovršena osnovna šola (če tudi
le enorazredna); 3. telesna in duševna spo-
sobnost. Prošnjam, kolkovanim v Din 5 + 20,
je priložiti krstni list, domovnico in zadnje
šolsko izpričevalo ter jih poslati najpozneje
do 20. aprila 1929 ravnateljstvu Kmetijske
šole na Grmu, p. Novo mesto. — O sprejemu
se obveste prosilci po 20. aprilu pismeno. Vsa
potrebna pojasnila daje ravnateljstvo.

**PROMETNI
ZAVOD ZA
PREMOG**
— LJUBLJANA —

predaja po najugodnejših cenah samo na debelo!
**Premog, domači in tujski za
domačo kurjavo in industrijske svrhe.**
Kovaški premog vseh vrst
Koks, livarniški, plavčarski in plinski.
Briketi.
PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG
D. D.
LJUBLJANA, Miklošičeva t. 15/1.

Nov planinski odbor za Gorenjsko. Po-
slovna doba staremu planinskemu odboru za
Gorenjsko, kateremu je predsedoval g. Ivan
Ažman, župan iz Lesc, je letos potekla. Stari
odbor lahko s ponosom gleda na svoje delo.
Njegove zasluge za ureditev večine gorenjskih
planin hvaležno priznava vsa Gorenjska. Biv-
šemu planinskemu odboru gredo velike za-
sluge tudi za ves napredek živinoreje, mle-
karstva in sirsarstva na Gorenjskem. Takih
gospodarskih odborov in takega dela potre-
buje slovenski kmet. Te dni je oblastni komi-
sar imenoval nov planinski odbor, ki je se-
stavljen večinoma iz novih članov. Predsedni-
kom je imenovan g. Cvenkel.

Razstava kuncev in perutnine. Za časa letošnje
veleesejske prireditve v Ljubljani, ki se vrši od 30.
maja do 8. junija t. l., priredi perutninarški in kunče-
rojski odsek Kmetijske družbe skupno z upravo vele-
sejsma na posebnem oddelku veleesejskega prostora
veliko razstavo plemenskih kuncev in raznovrstne pe-
rutnine. Razstava je predvsem propagandnega zna-
čaja. Silno smo namreč v Sloveniji zaostali v reji ma-
lih živali napram inozemstvu. Na deželi pač vidimo
na kmetijskih dvoriščih kure, race in drugo perutnino,
ki grebe in brska po gnoju, redko pa plemenito
pasmo! Naše kure nesejo povprečno 100 jajc na leto,
ne ve jih pa veliko, da ležejo plemenite pasme 300
jajc letno. Poleg kur jajčaric pa imamo pasme, ki se
goje zlasti radi posebno okusnega mesa. Podobno je
z našimi kunci ali domačimi zajci. Podijo se po hle-
vih in v kratkem času degenerirajo. V inozemstvu,
zlasti v zapadnih evropskih državah pa je kunčereja
smotrena in je velik vir dohodkov zlasti malemu člo-
veku. Imamo kunce, ki tehtajo do 8 kg in kunce, ka-
terih koža je vredna čez 100 Din. V Parizu ni boljše
restavracije, ki ne bi imela na jedilnem listu na raz-
lične načine prirejenega kunca. Pozivamo vse prijate-
lje in gojitelje perutninarstva in kunčereje, da se ta-
koj prijavijo kot razstavljalci na razstavi. Uprava vele-
sejsma je preskrbela veliko število velikih, svetlih in
zračnih razstavnih kletk, kamor se bo namestilo živali.
Pojasnilo daje Kmetijska družba in veleesejski urad.

8. dražba kož divjih živali. Blaga za 30% več
kot zadnjič, samo lisic preko 1000 komadov. Kvaliteta
radi poznega časa popustila. Zato cene v splošnem
malo padle. Provenienca cela država, zlasti pa Slove-
nija, Hrvaška, Bosna, Dalmacija. Ponudbe še vedno
manjše od povpraševanja. Blago se je kupovalo delo-
ma za domačo potrebo, večinoma pa za Avstrijo, Če-
škoslovaško, Italijo, Nemčijo, Anglijo. Veliko zana-
nje za dobro blago, zlasti za gorske lisice, kune zla-
tice in belice, dihurje, divje mačke, bele podlasice. Za
polhe ni bilo zanimanja, za ostalo srednjekvalitetno
blago primerno povpraševanje. Dosežene so bile sle-
deče cene: lisice gorske za Ia. blago 470 do 650 Din,
lisice gorske za glave 710 Din, Lisice poljske za Ia.
blago 450 do 580 Din, lisice poljske za glave 650 Din,
kune zlatice 1550 do 1760 Din, kune belice 855 do
1030 Din, dihurji 260 do 305 Din, vidre 800 do 950
dinarjev, veverice 11 do 14 Din, jazbeci 51 Din, zajci
divji 21 Din, zajci domači 2-25 Din, mačke divje 185
do 250 Din, mačke domače 14 do 16 Din, podlasice
bele 80 do 120 Din, podlasice rjave 11-50 Din, krki
2 Din, srne 12-75 Din, gamsi 25 Din, risi 900 Din.

Dr. M. Rus: Prva pomoč. Oblastni odbor Pod-
mladka Rdečega križa v Ljubljani je že začel izdajati
lastno knjižnico, ki bo obsegala predvsem delce soci-
jalne zdravstvene in poučne vsebine, časih pa tudi
teposlovne. Prvi pravkar izišel zvezek tvori dr. Ruso-
va »Prva pomoč«, ki bo izborno služila svojemu na-
menu. Na kratko je v njej v sliki in besedi povedano
vse, kar mora vedeti vsak človek za prvo pomoč, zato
smo prepričani, da bo prišla prepotrebna brošurica v
slednjo slovensko hišo. Njena oprema je jako lična,
čena pa uprav neznatna (3 Din, za člane P.-R. K. pa
250 Din). Naslednji zvezek, ki bo obsegal dr. Bevkove
»Zdravilne rastline«, je tudi že v tisku. Novo knjižnico
vsem najtopleje priporočamo.

Prometna banka d.

Ljubljana

Stritarjeva ulica št. 2

(vogal Pred škofijo 1, nasproti magistrata)

Telefon št. 2149, 2968
Pošt. čen. rač. 13.853

Žiro-račun
pri Narodni banki

Nakup in prodaja valut in deviz. Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnovčevanje čekov in menic. Izdaja uverenj, garancijskih in kreditnih pisem, podeljevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkulantnejših pogojih.

Sack'ove pluge in njih dele,

kultivatorje, okopalnike, brane itd.

dobavlja hitro
in zelo ugodno
tudi na obroke

Ferdo SMOLA

Sv. Jurij ob juž. žel. (Glavna zaloga Sackovih plugov za Slovenijo.)

Najboljši in najtrpežnejši
šivalni stroji
in **KOLESA** so
GRITZNER
in **ADLER**
za dom, obrt in industrijo,
v raznih opremah
Istotam švicarski
pletilni stroji **DUBIED**
Pisalni stroji **URANIA**

Ugodni plačilni pogoji. — Večletna garancija.

Tovarniška zaloga:

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika ob vodl.

Bolniki čitajte!

Ravnokar je izšel en poučljiv spis. V njem se razpravljajo mnoge dolgoletne izkušnje o vzrokih, nastanku in zdravljenju živčnih bolezni. Jaz pošljem vsakemu ta evangelij o zdravju popolnoma zastonj, ako piše na spodaj stoječi naslov. Tisočera zahvalna pisma dokazujejo edino obstoječi uspeh neumornega, vestnega preiskovalnega dela za dobrobit trpečega človeštva. Kdor spada k tej

veliki množici živčno bolnih,

kdor trpi na rastresnosti, tesnobnem čutu, slabem spominu, nervoznem glavobolu, pomanjkanju spanja, motenju prebave, prebustljivosti, bolečinah v udih, na splošni ali delni telesni slabosti ali na drugih neštetihi pojavih,

si mora preskrbeti svojo tolažilno knjižico.

Kdor jo posorno bere, bo dobil pomirjevalno prepričanje, da se obstoja enostavna pot do zdravja in veselja do življenja. Ne čakajte in pišite še danes!

Ernst Pasternack,
Berlin S. O.

Michaelkirchplatz 13, Abt.: 316.

Cez 30 let staro pošteno podjetje
pri

»Češnik«

Ljubljana, Lingarjeva ulica

Najboljši nakup dobrega in trpežnega blaga za ženske in moške obleke.

Sukno, štofi, kamgarni
samo češko in angleško.

Prepričajte se!
Oglejte si zalogo!

Kuharico

veščo kuhanja v večjih količinah, vajeno vseh kuhinjskih opravil, stare 38—40 let, sprejme v stalno službovanje Kmetijska šola na Grmu. Plača po zmožnosti od 300 do 500 Din mesečno. — Oglasiti se je pisмено ali osebno pri ravnatelstvu Kmetijske šole na Grmu, pošta Novo mesto.

Trte

na rip. Portalis
ucepljene, prvovrstne po 1,50
par prodaja
Franc Brunčič
Kukova
p. Juršinci, Ptuj

NAROČAJTE
>GRUD<

»ILOVAC«

Tvornica glinastih
strešnikov in opeke

Fröhlich & Bichler

Karlovac

Dnevna produkcija 100.000 komadov strešnikov in opeke.

Proizvajanje vseh vrst opeke in strešnikov ter vseh glinastih predmetov kakor tudi ploščice za tlake. Posebno se priporočajo falcovani in dvakrat falcovani strešniki v dovršeni obliki ter po zelo ugodnih cenah. Kvaliteta zidne in strešne opeke je strokovnjaško priznana, kot najboljša v državi.

Dobavijo se franco na vsako postajo.

Generalno zastopstvo za Slovenijo: **»EKONOM«** Ljubljana Kolodvorska 7

Laneno olje, firnež, emajlne in ostale lake, oljnate barve

in vse v stroko spadajoče blago kupite
dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIĆ-ZANKL, d. z o. z. tovarne olja, firneža, laka in barv
Ljubljana - Medvode. Lastnik Franjo Medić.

Podružnica Maribor - Novi Sad.

Gospodarji! Gnojite z APNENIM DUŠIKOM

najtinejšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji z apnenim dušikom, gnoji istočasno z dušikom in apnom. — Informacije o uporabi in množini, rentabilnosti kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnenega dušika daje

TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL - RUSE«, katero sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor z Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno z dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil.

Vreče

od soli in cementa
kupim vsako
množino

Franc Bore
Šmarca p. Kamnik

Kmetje!

Podpirajte trgovce,
ki oglašajo v
našem listu!

